



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 543/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. E. D., K., zastúpenej advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 2 Co 246/2012-67 z 22. novembra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. E. D. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2013 doručená sťažnosť MUDr. E. D. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Co 246/2012-67 z 22. novembra 2012.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že manžel sťažovateľky (ďalej len „navrhovateľ“) podal Okresnému súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) 6. decembra 2011 návrh na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku, ktorým žiadal, aby okresný súd dočasne zakázal sťažovateľke vstupovať do rodinného domu v K. a na nehnuteľnosti špecifikované v návrhu. Okresný súd uznesením č. k. 17 C 147/2011-20 z 8. decembra 2011 nariadil predbežné opatrenie a uložil navrhovateľovi povinnosť podať proti sťažovateľke návrh na začatie súdneho konania o jej vylúčenie z užívania domu, a to v lehote 30 dní od doručenia uznesenia. Sťažovateľka podala proti uzneseniu z 8. decembra 2011 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 Co 28/2012-66 z 27. januára 2012 tak, že zmenil napadnuté uznesenie, návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a nepriznal účastníkom náhradu trov konania.

Navrhovateľ podal okresnému súdu 9. januára 2012 návrh na vylúčenie sťažovateľky z užívania domu, ktorý vzal späť ešte pred uskutočnením pojednávania nariadeného na 3. apríl 2012. Okresný súd preto uznesením č. k. 22 C 7/2012-44 z 11. apríla 2012, ktoré vydala vyššia súdna úradníčka, konanie zastavil, navrhovateľovi vrátil súdny poplatok a rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Sťažovateľka podala odvolanie proti výroku o náhrade trov konania, ktorému sudkyňa okresného súdu vyhovel a uznesením z 30. mája 2012 rozhodla tak, že zmenila napadnuté uznesenie a uložila navrhovateľovi nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume 238,75 eur. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie navrhovateľ. Krajský súd o ňom rozhodol uznesením č. k. 2 Co 246/2012-67 z 22. novembra 2012 tak, že zmenil napadnuté uznesenie a nepriznal účastníkom náhradu trov prvostupňového konania, rovnako im nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania.

Podľa názoru sťažovateľky boli uznesením krajského súdu z 22. novembra 2012 porušené jej práva označené v sťažnosti. Poukazuje na to, že uznesenie okresného súdu, ktorým okresný súd vyhovel návrhu na vydanie predbežného opatrenia, bolo krajským

súdom zrušené ako nezákonné a návrh bol zamietnutý. V nadväznosti na to podaný návrh vo veci samej vzal navrhovateľ späť, a teda dôvodom na zastavenie konania bol dispozitívny úkon navrhovateľa.

Sťažovateľka považuje uznesenie krajského súdu za nezákonné z dôvodu, že krajský súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu a vec nesprávne právne posúdil. V sťažnosti uvádza:

«Z odôvodnenia uznesenia odporcu je zrejmé, že tento založil svoj záver o nepriznaní náhrady trov konania sťažovateľke na tom, že na základe vykonaného dokazovania dospel k skutkovému zisteniu, že sťažovateľka fyzicky zaútočila na manžela, „vyvolala konflikt“, a teda že v konečnom dôsledku trovy konania zapríčinila výlučne sťažovateľka svojim správaním pred podaním návrhu na začatie konania vo veci samej. Na takto ustálený skutkový stav potom odporca subsumoval ustanovenie § 150 ods. 1 O. s. p., fyzický útok sťažovateľky posúdil ako dôvod hodný osobitného zreteľa a nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania, a taktiež vylúčil použitie ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p., ktoré použil prvostupňový súd. ...

Skutkové zistenie odporcu, že sťažovateľka fyzicky zaútočila na manžela, poukazujúc na záznam o podaní vysvetlenia a lekárske potvrdenie, je nesprávne, keďže nezodpovedá vykonanému dokazovaniu, resp. nezohľadňuje ho.»

Sťažovateľka uvádza, že označené listinné dôkazy nie sú spôsobilé samostatne preukázať tvrdenie navrhovateľa o fyzickom útoku a už vôbec nie s prihliadnutím na všetky vykonané dôkazy. Sťažovateľka taktiež predložila v konaní listinné dôkazy (lekársku správu z 27. novembra 2011 a lekársky nález z 12. decembra 2011), z ktorých vyplýva, že incident sa odohral inak a ona bola fyzicky napadnutá navrhovateľom. Tvrdenia manželov boli teda počas konania vzájomne protirečiacie, pričom obaja na ich preukázanie predkladali listinné dôkazy. Krajský súd napriek tomu dospel ku skutkovému záveru, že sťažovateľka napadla navrhovateľa.

Sťažovateľka na podporu svojich tvrdení pripojila k sťažnosti uznesenie policajta sp. zn. ČVS: ORP-5040/KV-KE-2011 z 27. marca 2012, ktorým bolo navrhovateľovi

vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona za skutok z 27. novembra 2011, a dodatočne predložila rozhodnutie Obvodného úradu K. č. k. ObU-KE-OVVS3-2013/03008 z 15. apríla 2013, ktorým bolo rozhodnuté o zastavení konania o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa mala dopustiť fyzickým napadnutím navrhovateľa 27. novembra 2011, pretože jej nebolo preukázané spáchanie skutku.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálehom:

„Právo sťažovateľky

- na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 prvá veta Dohovoru a právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 v spojení s ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/246/2012-67 zo dňa 22. 11. 2012, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Košiciach pokračovať v porušovaní namietaného práva sťažovateľky.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/246/2012-67 zo dňa 22. 11. 2012 a vracia vec Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke všetky trovy tohto konania.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (III. ÚS 415/2011, IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu o náhrade trov súdneho

konania, pričom podstata jej argumentácie je založená na tvrdení, že krajský súd nesprávne rozhodol o trovách konania, keď nepriznal účastníkom konania náhradu trov prvostupňového konania a rovnako im nepriznal ani náhradu trov odvolacieho konania.

V nadväznosti na obsah sťažnosti ústavný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že námietky sťažovateľky síce smerujú proti porušeniu princípov spravodlivého súdneho konania (procesu) v namietanom konaní krajského súdu, týkajú sa však len jeho časti, a to rozhodovania krajského súdu o trovách konania, čo má v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci na sťažovateľku nepochybne negatívne dôsledky, avšak tieto nemožno z hľadiska kritérií spravodlivého procesu podľa názoru ústavného súdu dávať na rovnakú úroveň a pripisovať im rovnakú relevanciu ako námietkam proti procesnému postupu súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej, resp. samotnému rozhodnutiu súdu vo veci samej (m. m. IV. ÚS 225/2012, IV. ÚS 311/2012).

Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľky smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania. Vo všeobecnosti však platí, že nesprávne rozhodnutie o náhrade trov konania nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní rozhodovania o trovách konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napadaného výroku o trovách konania pristupuje iba celkom výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo napadnutým rozhodnutím zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka vo svojej podstate namieta, že krajský súd jej nepriznal náhradu trov konania, ktorá podľa jej vyčíslenia predstavuje sumu 238,75 € (oprávnenosť výšky

uplatnenej náhrady trov konania ústavný súd neposudzoval, pozn.). Ak by aj ústavný súd v tejto súvislosti pripustil, že výrok napadnutého uznesenia krajského súdu by mohol byť z hľadiska kritérií zákonnosti sporný, v danom prípade je nevyhnuté zohľadniť aj relevanciu sťažovateľkou namietaného pochybenia, ktorá by mohla odôvodňovať vyslovenie porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Namietaná suma, o ktorú bola, resp. mala byť sťažovateľka ukrátená, zjavne nedosahuje ani trojnásobok minimálnej mzdy, teda sumy, ktorá je aj vo sfére všeobecného súdnictva považovaná za bagateľnú (pozri § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý ustanovuje trojnásobok minimálnej mzdy ako podmienku prípustnosti dovolania proti právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu vo veciach týkajúcich sa peňažného plnenia).

Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že ak sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytnutie ústavnoprávnej ochrany sťažovateľovi prichádza do úvahy len v celkom mimoriadnych prípadoch, keď relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému rozhodnutiu v kontexte posúdenia eventuálneho porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožňuje dospieť k záveru, ktorý odôvodňuje vyslovenie porušenia označených práv po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (m. m. IV. ÚS 358/09, IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011). V posudzovanej veci takúto intenzitu pochybenia zo strany krajského súdu, ktorá by dosiahla ústavnoprávny rozmer, ústavný súd nezistil, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 4 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Co 246/2012-67 z 22. novembra 2012, je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013